ตัวอย่างประเด็นการสอบสวนถ้อยคำ (ป.ค.๑๔)
ในการแจ้งการเกิดเด็ก (บิดาสัญชาติไทย มารดาต่างด้าว)

การแจ้งการเกิดเป็นวิธีการหนึ่งของการมีชื่อและรายการบุคคลในระบบทะเบียนราษฎร ซึ่งบุคคลที่ต้องการมีชื่อและรายการบุคคลโดยมิชอบอาจใช้ในการทุจริตได้ โดยการให้ชายสัญชาติไทยรับสมอ้างเป็นสามีของหญิงต่างด้าว และมาแจ้งเกิดให้บุตรที่เกิดจากหญิงต่างด้าวซึ่งไม่ใช่บุตรของตน เพื่อให้เด็กที่เกิดได้สัญชาติไทยโดยการเกิดตามหลักดินแดน ตามพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๗ (๒) โดยชายไทยและหญิงต่างด้าวไม่ได้อยู่กินเป็นสามีภรรยากันจริงแต่อย่างใด ซึ่งในการตรวจสอบข้อเท็จจริงเพื่อป้องกันการทุจริตกรณีดังกล่าว สามารถกระทำได้ในขั้นตอนการรับแจ้งการเกิดโดยการซักถามหรือสอบสวนบิดาที่มาแจ้งการเกิดและพยานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ปรากฏข้อเท็จจริงว่าชายไทยเป็นสามีของหญิงต่างด้าวและเป็นบุตรที่เกิดจากหญิงต่างด้าวจริงหรือไม่ มีแนวทางตามตัวอย่างดังต่อไปนี้ โดยสามารถรวมคำถามหรือแยกเป็นคำถามย่อย ได้ตามความเหมาะสมในแต่ละราย

๑. กรณีสอบสวนสามีของหญิงต่างด้าว (บิดาของเด็ก)

ถาม ท่านอยู่กินเป็นสามีภรรยากับ ....(ชื่อ-สกุล มารดาเด็ก).... ซึ่งมีสัญชาติ..... และเป็นมารดาของ..(ด.ช./ด.ญ.....).. ที่แจ้งการเกิดในครั้งนี้ ตั้งแต่เมื่อใดจนถึงปัจจุบัน โดยจดทะเบียนสมรสหรือไม่ และมีบุตรด้วยกันแล้วกี่คน ชื่ออะไรบ้าง อายุเท่าไหร่ อาศัยอยู่ที่ไหน กับใคร

ตอบ .....

ถาม ก่อนอยู่กินเป็นสามีภรรยากับ ....(ชื่อ-สกุล มารดาเด็ก).... ท่านรู้จักกันได้อย่างไร ตั้งแต่เมื่อใด สื่อสารกันด้วยภาษาใด แล้วมาอยู่กินเป็นสามีภรรยากันได้อย่างไร ระยะเวลาตั้งแต่รู้จักกัน กระทั่งมาอยู่กินเป็นสามีภรรยากัน ใช้ระยะเวลานานกี่ปี กี่เดือน

ตอบ .....

ถาม ในการอยู่กินเป็นสามีภรรยากับ ....(ชื่อ-สกุล มารดาเด็ก).... ได้มีพิธีสมรสตามประเพณีหรือไม่ เป็นการจัดตามประเพณีของประเทศใด จัด ณ สถานที่ใด เมื่อใด และมีพ่อแม่หรือญาติผู้ใหญ่ ญาติพี่น้อง เพื่อนฝูง ของท่านและฝ่ายหญิงมาร่วมพิธีด้วยหรือไม่

ตอบ .....

ถาม ตามที่ท่านแจ้งเกิด..(ด.ช./ด.ญ.....) .. ว่าเป็นบุตรของท่านกับ..... สัญชาติ..... ขอทราบว่า ได้มีการฝากครรภ์ก่อนคลอดหรือไม่ ถ้าฝาก ฝากที่สถานพยาบาลแห่งใด ตั้งแต่อายุครรภ์กี่เดือน ใครพามาฝากครรภ์ และพามาพบแพทย์ในแต่ละครั้ง

ตอบ .....

ถาม ตามที่ท่านแจ้งเกิด..(ด.ช./ด.ญ.....) .. ว่าเป็นบุตรของท่านกับ..... สัญชาติ..... ขอทราบว่า เด็กเกิดที่สถานพยาบาลแห่งใด วันที่และเวลาใด คลอดโดยวิธีธรรมชาติ หรือผ่าคลอด หรือวิธีอื่นใด ห้องพักระหว่างคลอดพักห้องรวมหรือห้องพิเศษ ตึกชื่ออะไร ชั้นใด และนอนที่โรงพยาบาลตั้งแต่เมื่อใด มีบุคคลใดมาเยี่ยมบ้างตั้งแต่วันแรก และท่านได้นอนเฝ้าภรรยาที่โรงพยาบาลหรือไม่

ตอบ .....

ถาม ภรรยาของท่านสามารถพูด อ่าน เขียน ภาษาไทยได้ดีเพียงใด และสามารถสื่อสารภาษาต่างประเทศใดได้บ้าง และท่านสามารถสื่อสารภาษาต่างประเทศใดได้บ้าง

ตอบ .....

ถาม ภรรยาของท่านมีบ้านในต่างประเทศที่เมืองใด จังหวัดใด และภรรยาของท่านเดินทางเข้ามาอยู่ในประเทศไทยตั้งแต่เมื่อใด ใช้หลักฐานใดในการเดินทางเข้าประเทศไทย ผ่านช่องทางเข้าประเทศไทยทางใด และเดินทางกลับประเทศบ่อยเพียงใด

ตอบ .....

ถาม ช่วงก่อนและหลัง ที่ท่านและภรรยามาอยู่กินเป็นสามีภรรยากันนั้น ภรรยาของท่านประกอบอาชีพใด ณ สถานที่ใด (ให้ระบุสถานที่ตั้ง) มีรายได้เพียงใด

ตอบ .....

ถาม ท่านเคยเดินทางไปบ้านของฝ่ายหญิงในต่างประเทศหรือไม่ ถ้าเคยเมื่อใดบ้าง ใช้หลักฐานใดในการเดินทางผ่านช่องทางใด

ตอบ .....

ถาม ระหว่างอยู่กินเป็นสามีภรรยากันนั้น ท่านและภรรยาได้พักอาศัยอยู่ร่วมกันที่บ้านหลังใด ขอทราบที่ตั้งของบ้าน และท่านกับภรรยาได้พักอาศัยร่วมกันที่บ้านหลังดังกล่าวโดยตลอดหรือไม่ มีใครเป็นเจ้าบ้าน และมีบุคคลอื่นใดอีกบ้าง ที่อาศัยอยู่ร่วมกันในบ้านหลังดังกล่าว

ตอบ .....

ถาม ก่อนท่านและภรรยามาอยู่กินเป็นสามีภรรยากันนั้น ท่านพักอาศัยที่บ้านหลังใด และภรรยาท่านพักอาศัยที่บ้านหลังใด

ตอบ .....

ถาม นอกจากภรรยาที่เป็นมารดาของบุตร ...(ชื่อ-สกุล เด็ก)... ที่แจ้งเกิดรายนี้ ท่านเคยมีภรรยาคนอื่น และบุตรที่เกิดกับภรรยาอื่นอีกหรือไม่ ขอทราบชื่อ และที่อยู่

ตอบ .....

ถาม ก่อน ....(ชื่อ-สกุล มารดาเด็กที่แจ้งเกิด).. มาอยู่กินเป็นภรรยาท่าน ภรรยามีบุตรที่เกิดจากสามีคนอื่นมาก่อน หรือไม่ ถ้ามี ชื่ออะไรบ้าง อาศัยอยู่ที่ไหน

ตอบ .....

ถาม ท่านมีเบอร์โทรศัพท์ของภรรยา และบุคคลในครอบครัวของภรรยาหรือไม่ ถ้ามี มีเบอร์โทรศัพท์ของใครบ้าง ของทราบชื่อ และเบอร์โทรศัพท์

ตอบ .....

ถาม ท่านมีพยานบุคคลใด เช่น ญาติ เพื่อนบ้าน ที่สามารถยืนยันการอยู่กินเป็นสามีภรรยาของท่านได้บ้าง ขอทราบชื่อ ที่อยู่ และเบอร์โทรศัพท์

ตอบ .....

๒. กรณีสอบสวนพยานบุคคลอื่นๆ

ถาม ท่านมีความรู้จักคุ้นเคยกับ .....(ชื่อ-สกุล บิดาและมารดาของเด็ก).... ซึ่งมีรายการเป็นบิดาและมารดาของ .....(ชื่อเด็กที่แจ้งเกิด)..... หรือไม่ รู้จักในฐานะใด ตั้งแต่เมื่อใด มีเบอร์โทรศัพท์ติดต่อกันหรือไม่ ถ้ามี ของทราบเบอร์โทรศัพท์

ตอบ .....

ถาม ท่านทราบหรือไม่ว่า...(ชื่อ-สกุล บิดาและมารดาของเด็ก).... มาอยู่กินเป็นสามีภรรยากันได้อย่างไร และฝ่ายภรรยาสื่อสารกันด้วยภาษาไทยได้หรือไม่ เพียงใด

ตอบ .....

ถาม ...(ชื่อ-สกุล บิดาและมารดาของเด็ก).... ได้มีพิธีสมรสตามประเพณีหรือไม่ ถ้ามี เป็นการจัดตามประเพณีของประเทศใด จัด ณ สถานที่ใด เมื่อใด และมีพ่อแม่หรือญาติผู้ใหญ่ ญาติพี่น้อง เพื่อนฝูง ของฝ่ายชายและฝ่ายหญิงมาร่วมพิธีด้วยหรือไม่ และท่านได้เข้าร่วมงานหรือไม่

ตอบ .....

ถาม ท่านทราบหรือไม่ว่า....(ชื่อ-สกุล มารดาเด็ก)... มีบ้านในต่างประเทศที่เมืองใด และเดินทางเข้ามาอยู่ในประเทศไทยตั้งแต่เมื่อใด ใช้หลักฐานใดในการเดินทางเข้าประเทศไทย ผ่านช่องทางเข้าประเทศไทยทางใด และเดินทางกลับประเทศบ่อยเพียงใด

ตอบ .....

ถาม ท่านทราบหรือไม่ว่า....(ชื่อ-สกุล มารดาเด็ก)... ประกอบอาชีพใด ณ สถานที่ใด (ให้ระบุสถานที่ตั้ง) มีรายได้เพียงใด

ตอบ .....

ถาม ท่านทราบหรือไม่ว่า....(ชื่อ-สกุล บิดาเด็ก)... เคยเดินทางไปบ้านของฝ่ายหญิงในต่างประเทศหรือไม่ ถ้าเคยเมื่อใดบ้าง

ตอบ .....

ถาม ระหว่าง...(ชื่อ-สกุล บิดาและมารดาของเด็ก).... อยู่กินเป็นสามีภรรยากันได้พักอาศัยอยู่ร่วมกันที่บ้านหลังใด ขอทราบที่ตั้งของบ้าน และพักอาศัยร่วมกันโดยตลอดหรือไม่ มีใครเป็น เจ้าบ้าน และมีบุคคลอื่นใดอีกบ้าง ที่อาศัยอยู่ร่วมกันในบ้านหลังดังกล่าว

ตอบ .....

ถาม ....(ชื่อ-สกุล บิดาเด็ก)... เคยมีภรรยาคนอื่นและบุตรที่เกิดกับภรรยาอื่นอีกหรือไม่ ขอทราบชื่อ และที่อยู่

ตอบ .....

ถาม ท่านต้องการให้ถ้อยคำอื่นใดเพิ่มเติมหรือไม่ อย่างไร

ตอบ .....